

PROSTORY V ČASE

Brno, Galerie mladých, 17. 5. – 16. 6.

Propojení autorské tvorby Tomáše Dittricha (1979) a Jiřího Ernesta (1973) nepatří do koncepce utvářející jakousi společnou a jedinou možnou „galerijní“ identitu, ale v celistvé expozici můžeme postupně objevovat adekvátní reprodukci jejich dialogu. V něm mají jisté mnoho společného snahou o pronikání k podstatě, aniž by různosměrné kombinace narušovaly celistvou atmosféru tohoto obrazového (a v podstatě dramatického a dynamického) rozhovoru. Pokusíme se zobecnit výsledky srovnání současné tvorby obou autorů.

Paměť kulturní krajiny je našim dilem podobně jako postupně utvářený prostor města, kde nalezneme možná častěji nekontrolované bujení než v řádu přírody. Obě „krajiny“ však člověk uzpůsobuje pro sebe. Osobitý kontrast pojetí fotografií začíná už v postupech záznamu obrazů. Digitální „městský“ Tomáš Dittricha (který však využívá tradiční černobílou transformaci a softwarem vytvořené „šumy“), a barevný, analogový Jiřího Ernesta pro krajinu (jež se proměňuje optickou alchymii s nutnými chybami

použitého primitivního aparátu na principu camery obscury).

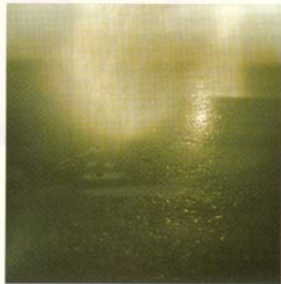
Ernestovy krajiny se vracejí na samotný prvopočátek, neobjevíme zde téměř nic z modelace kulturní krajiny. Jde více o záznamy přírody jako nedělitelné součásti ohraničeného života a údělu než o čistou přírodní symboliku a tématiku. Motivy navíc Ernest objevuje v okolí svého bydliště, kde předpokládáme téměř s jistotou krajinu utvářenou člověkem. Tato zvláštní dynamika okamžiku zrození má svou zřetelnou vizi viděnou v bezprostředních tvarech. Symetrické prvky v ploše se nacházejí v opozici k inspirujícím asymetrickým až filigránským detailům. Souběžná střídmost pojetí se uplatňuje především v barevnosti, ale zároveň fotograf opětovně snímá krajinu, aby mu neunikl jediný detail ve složitě drobnokresbě. Chladivá úleva přechází z odstínů přírodních, vystavených světlu a atmosférickým podmínkám. Barvy jsou tlumené, jejich tonalita je neurčitá; střídají se v nich měkká žluf, zeleň, hněd a přítulmený další zvláštní odstín stříbrných nebo zlatistých reflexů, jež jsou jiskrou oživení v jinak klidné polaritě.

V městských vedutách Tomáše Dittricha je scéna ve vyhraněných konturách oprostěna od veškerých zbytečností. Architektonický objekt či jeho pouhý fragment předjíímá v určitém kontextu okamžiku některé kvality, jež může v jiném nenávratně pozbýt. V konečném a analyticky vyváženém řádu obrazu, jenž má zcela odlišné zaměření a jiné pojetí, než je tomu u snímků Jiřího Ernesta, sledujeme jakousi transformovanou pouť nočního chodce. Z tradičního meziválečného a válečného moderního umění přejímá Dittrich, jak sám říká, „jakousi vizuálnost, ale přenesenou na současné téma i výrazové postupy a prostředky“. Spíše než o konstruktivistická nebo funkcionalistická řešení (ačkoliv se v přísně vyváženém skladebném řešení tyto paralely nabízejí) jde o inspiraci v poetice hákovských nočních ulic a některých dalších přesmyček Skupiny 42. Soubor vznikl v delším časovém horizontu a volně navazuje na autorovy dřívější snímky (z cyklů *Modrá / City*, *Z deníku* atd.). Útržky a fragmenty, náznaky a nedořčenost před jasnou formulací nebo dokonce realistickým popisem. Autor není uprtným pozorovatelem detailů života prefabrikovaného města, a přesto jsou jeho sondy součástí každodennosti. Důvodem je jeho setrvalá přítomnost v tomto prostoru, ale zároveň i určité stavy myšlení, plynoucí z nechtěnosti sevření okolní masou.

Tomáš Dittrich, *Prostory v čase*, 2006, digitální černobílá fotografie, 50 x 60 cm

Jiří Ernest, *Prostory v čase*, 2006, barevná fotografie, 30 x 30 cm. Foto archiv autorů (2x)

Je třeba připomenout, že stejná střídmost až askese, jakou autor volí pro snímání, je požadavkem i při samotné volbě způsobu záznamu. Překvapivá je odvaha ukončit práci tam, kde by jiný začínal. Původní zřetelná struktura zobrazené panelové architektury je vědomě narušována umělostí virtuální reality s nově vytvářenými strukturami v programu. Význam tohoto posunu se může zdát provplánové podružný, ale v této technické hříčce můžeme nalézat počítačovou regeneraci lidských předmětů napodobující odvěkou regeneraci v přírodě. V krystalizaci propojení Dittricha je dalším nepostradatelným komponentem dynamika v projekci videozáznamu. Znovu otevírá znehybněný okamžik. „Každá vteřina je zachycována, každý okamžik znehybněn a zaznamenán; v momentě se stal minulostí,“ říká Jiří Ernest. „Minulost jsou fragmenty našich prožitků, kde čas se stává naším souputníkem, který tyto střípky později dává v naší mysli znovu dohromady. Vytváří se vzpomínky časem proměněné do roztrhaných obrazů. Vizuální médium (fotografie a video) je prostředníkem – vymezením do naší přítomnosti v tomto životě.“

Tento volně ukotvený a pohyblivý most videozáznamu potvrzuje to zřejmé z obou autorských expozic. Čas se musí naplnit a vše ostatní je ponecháno v nejistotě.

Aleš Kuneš